

altsaa støttet denne Tanke, som her har fundet et yderligere Udtryk i Lovforslaget. — Og ser man saa paa, hvorledes Udviklingen er gaaet frem i denne Retning i de forløbne Aar, da viser det sig ogsaa, at denne Slags Jordejendomme Antal er vokset meget betydelig i de senere Aar. Jeg skal i saa Henseende henvise til den paa Tingets Bord liggende Samling af statistiske Oplysninger, statistisk Aar-bog, hvoraf det blandt andet vil fremgaa, at der i Tidsrummet 1873—95 er kommet en Tilvækst af Selvejerhuse med under 1 Td. Hartkorn af i alt 36,118; af disse vare imidlertid en Del Fæste- og Lejehuse med Jord, der altsaa ere gaaede over til at blive Selvejerhuse, saaledes at Selvejerhusenes Antal i Virkeligheden er forøget med 28,641 i disse 22 Aar, hvilket altsaa med andre Ord vil sige, at der gennemsnitlig i disse Aar er oprettet omtrent 1,250 af den Slags Ejendomme aarlig. Jeg har ikke tidligere haft Øje for, hvor stort Antallet af den Slags mindre Ejendomme for Tiden er her i Landet. Men ogsaa derom giver den statistiske Aar-bog de ønskelige Oplysninger. Ifølge denne Statistik eksisterede der i 1895 af Huse med Jordtilliggende af indtil 1 Td. Hartkorn et Antal af 159,147, hvoraf de 141,939 vare Selvejerhuse, og de 17,208 vare Fæste- og Lejehuse, men alle sammen med Jordtilliggende. De jordløse Huses Antal, som i Aarene fra 1873—85 tiltog med 4,076, er, efter at Kreditforeningerne begyndte at virke — man maa antage, at det er Grunden — aftaget med 383, hvilket altsaa for det hele Tidsrum 1873—95 kun giver en Forøgelse af de jordløse Huses Antal med 3,693. Med Hensyn til disse jordløse Huse vil jeg dog tillade mig den Bemærkning, at en Mængde af dem vistnok ere saadanne, som ere opførte ved Jærnbanestationer og altsaa opførte i ganske andre Øjemed end egentlig af Hensyn til Landbruget. Men naar man altsaa fastholder, at der i 1895 var omtrent 160,000 Huse med Jordtilliggende af indtil 1 Td. Hartkorn, og samtlige Jordbrug i samme Aar ikke vare mere end 265,982, vil det jo deraf ses, at Forholdet mellem de større og mindre Ejendomme er absolut til Fordel for de sidste. De Medlemmer, som have henledet Opmærksomheden derpaa, have derfor med en vis Føje sagt, at efter at Kreditforeningerne nu altsaa, som det synes, med god Virkning have arbejdet i en Række af Aar, saa gaar allerede nu Udviklingen i den Retning, som Lovforslaget sigter paa, og der behøvedes efter disse Medlemmers Mening altsaa ikke

nogen ekstraordinær Foranstaltning fra Statens Side for yderligere at fremme denne Udvikling. — Og dertil kommer jo tillige efter disse Medlemmers Formening, at de Udtalelser, som foreligge fra Kommunalbestyrelserne i Landbokommissionens Betænkning, ingenlunde i Almindelighed gaa ud paa, at en Forøgelse af disse mindre Ejendomme væsentlig vil forbedre Arbejdsforholdene paa Landet — det er kun et knebent Flertal af Sogneraadene, der har udtalt sig derfor — hvorhos man i Almindelighed har udtalt, at der over det hele Land ikke er særlige Vanskeligheder forbundet med at komme i Besiddelse af Jord, naar man blot har en nogenlunde tilstrækkelig Kapital til at erhverve den for. — Disse Medlemmer, som altsaa overhovedet nærede Tvivl om Berettigelsen af Lovforslaget, maatte imidlertid med os andre, som høre til Flertallet, erkende, at det Spørgsmaal, som altsaa for dem stod tvivlsomt, dog egentlig havde fundet sin Afgørelse ved Loven af 13de April 1894, hvorved der udtrykkelig blev nedsat en Kommission i det Øjemed at udrede en Plan til paa gunstige Vilkaar at tilvejebringe Jordlodder for Landarbejdere. Det maa altsaa have været og er Lovgivningsmagtens Mening, at hvad der var sket indtil 1894, ikke var fuldt tilstrækkeligt, men at der vel kunde være Anledning for Staten til at fremme denne Udvikling. Og disse Medlemmer, henhørende til Flertallet, ere derfor ogsaa gaaede med os andre ind paa at behandle Lovforslaget og ind paa at gøre ud deraf, hvad de mene, at der efter Omstændighederne kan være rigtigt og passende.

Men saaledes som Sagen altsaa stiller sig for os, navnlig for disse Medlemmer, men ogsaa for de øvrige Medlemmer af Flertallet, er der jo fuld Anledning til at anbefale at gaa frem med stor Varsomhed ved dette Forsøg fra Statens Side paa at fremme denne Sag yderligere, og Flertallet er ikke i Stand til at være med til at finde det rigtigt, at Statskassen skal engageres i Løbet af 5 Aar med et saa betydeligt Beløb som 20 Millioner Kr., saaledes som Lovforslaget gaar ud paa. Det forekommer os, at det er en utiladelig Brug af Statskassens Midler, og at man, særlig da man er uden Erfaring paa hele dette Omraade, bør indskrænke dette Beløb saaledes, at der dermed vel kan gøres et fornuftigt Forsøg, men uden at Statskassen løber en saa overordentlig Risiko, som Tilfældet vilde være, hvis man straks gik ind paa i de første 5 Aar at anvende 20 Mill. Kr. dertil. Thi hvorledes vilde efter de 5 Aars